

บันทึก

เรื่อง การกำหนดค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗
(การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมโดยไม่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
จะกระทำได้อหรือไม่)

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สร.๐๒๐๓/๒๒๖๒๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ เพื่อพิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๒ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือเสนอขอทบทวนมา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการให้แก่ไขพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ เกี่ยวกับการแก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ ฯ โดยให้แยกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีที่ควรกำหนดเป็นค่าบริการของการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย ก็ให้กำหนดเป็นอำนาจของการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย และกรณีที่เป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ก็ให้เป็นอำนาจของกระทรวงคมนาคม ส่วนเรื่องใดจะเป็นค่าบริการหรือค่าธรรมเนียม ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาและกระทรวงคมนาคมร่วมกันพิจารณา และสำหรับกรณีค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนี้ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาด้วยว่าจะไม่กำหนดอัตราสูงสุดไว้ในพระราชบัญญัติได้อหรือไม่ ถ้าไม่ได้ก็ให้กำหนดอัตราสูงสุดตามจำนวนที่ทั้งสองหน่วยพิจารณาเห็นสมควร

ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สร.๐๒๐๓/๒๓๒๗๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงคมนาคมได้ขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ ดังกล่าวข้างต้นเป็นว่า “รับหลักการให้แก่ไขพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับไปพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการไม่กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ในพระราชบัญญัติว่ากระทำได้อหรือไม่” ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๔ ลงมติอนุมัติตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีในครั้งต่อไป

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ส่งเรื่องนี้ให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) พิจารณา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังกล่าว ประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการบินพาณิชย์) แล้ว มีความเห็น

ดังนี้

แนวปฏิบัติในการตรากฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นภาษีนั้น ส่วนใหญ่มักจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติและให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจออกกฎกระทรวงเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ราษฎรว่าฝ่ายบริหารจะไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมให้สูงเกินสมควรจนทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อน ในกรณีที่ฝ่ายบริหารประสงค์จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมให้สูงขึ้นกว่าเดิมก็จำเป็นต้องดำเนินการขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติอันประกอบด้วยผู้แทนราษฎร ซึ่งจะพิจารณากลับกรอมิให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสูงเกินไปจนทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนโดยไม่สมควร

ค่าธรรมเนียมในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗^๑ ที่ให้พิจารณาให้ความเห็นนั้น แบ่งออกเป็นสองประเภท คือ ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและค่าธรรมเนียม

๑ อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

อัตราค่าธรรมเนียม

๑. ใบสำคัญการจดทะเบียนอากาศยาน	๑,๐๐๐ บาท
๒. ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่หรือการรับรองใบอนุญาต ผู้ประจำหน้าที่ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา หรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย	๓๐๐ บาท
๓. ใบสำคัญสมควรเดินอากาศ	
(๑) สำหรับอากาศยานต้นแบบที่สร้างในราชอาณาจักร	๑๐,๐๐๐ บาท
(๒) สำหรับอากาศยานที่สร้างในราชอาณาจักรตามต้นแบบ	๓,๐๐๐ บาท
(๓) สำหรับอากาศยานที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร	๕,๐๐๐ บาท
๔. ใบอนุญาตจัดตั้งสนามบิน	๒,๐๐๐ บาท
๕. ใบอนุญาตจัดตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ	๑,๐๐๐ บาท
๖. ใบอนุญาตจัดตั้งที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยาน	๕๐๐ บาท
๖ ทวิ. ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการให้บริการในลานจอดอากาศยาน	
(๑) ให้บริการแก่ธุรกิจการเดินอากาศของตนเอง	ไม่เก็บค่าธรรมเนียม
(๒) ให้บริการแก่ธุรกิจการเดินอากาศของบุคคลอื่น	๑,๕๐๐ บาท
๖ تري. ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการให้บริการช่างอากาศ	
(๑) ให้บริการแก่ธุรกิจการเดินอากาศของตนเอง	ไม่เก็บค่าธรรมเนียม
(๒) ให้บริการแก่ธุรกิจการเดินอากาศของบุคคลอื่น	๑,๕๐๐ บาท
๗. ใบแทนใบอนุญาตหรือใบสำคัญ	๒๐ บาท
๘. ค่าขึ้นลงของอากาศยาน	ครั้งละ ๔๐,๐๐๐ บาท
๙. ค่าที่เก็บอากาศยาน	วันละ ๒,๐๐๐ บาท
๑๐. ค่าธรรมเนียมการใช้สนามบินของผู้โดยสาร ออกจากสนามบิน	ครั้งละ ๕๐ บาท

ใบอนุญาตต่างๆ ประเภทหนึ่ง และค่าธรรมเนียมอื่นๆ อีกประเภทหนึ่ง สำหรับค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนั้นมีลักษณะเป็นภาษี กล่าวคือมีการบังคับให้ต้องจดทะเบียนหรือต้องขออนุญาต มิฉะนั้น จะกระทำการที่ต้องจดทะเบียนหรือต้องขออนุญาตไม่ได้ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมประเภทนี้จึงเป็นการเรียกเก็บจากผลแห่งการบังคับนั้น และมีลักษณะเป็นภาษี เมื่อเป็นเช่นนี้จึงต้องกำหนดอัตราไว้ในกฎหมายว่า จะเรียกเก็บได้ในอัตราใดหรืออย่างสูงเท่าใด เพื่อเป็นการประกันแก่ราษฎรว่าฝ่ายบริหารจะไม่เรียกเก็บเกินสมควร ส่วนค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นค่าบริการนั้นอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องกำหนดอัตราไว้ก็ได้ เพราะนอกจากจะไม่มีลักษณะเป็นการบังคับโดยชัดแจ้งอย่างภาษีแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายอันเป็นต้นทุนโดยตรงในการให้บริการนั้นด้วย ดังนั้น จึงควรแยกประเภทระหว่างค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นภาษีและค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นค่าบริการโดยกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นภาษีไว้ในพระราชบัญญัติ

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๒๔